

Сегізіншісі жетеудің бірі — Үшінші нөмір

Даниял Екі

Jeff Pippenger

2023-09-17

Осы мақалада біз шешуге ұмтылатын мәселе — Киелі кітап пайғамбарлығындағы патшалықтар туралы Даниял кітабының екінші тарауында айтылған алғашқы ескертудің Аян кітабының он жетінші тарауында айтылған соңғы ескертумен қалай үйлесетіні. Мен Набуходоносордың мүсінінде шын мәнінде не бейнеленгені және ізашарлардың ұстанымы туралы, яғни олардың тарихы сол тастың мүсіннің табандарына соғатын сәтті білдіргені жөнінде, кейбір сұрақтарды көтеруді көздеймін.

Уайт ханым біздің “Құдайдың қасиетті ісі темір лай балшықпен араласқан мүсіннің аяқтарымен бейнеленетін” кезеңге жеткенімізді көрсетеді; мұны ол әрі қарай “шіркеулік саясат пен мемлекеттік саясаттың араласуы” деп сипаттайды.

«Біз Құдайдың қасиетті ісі темір лай балшықпен араласқан мүсіннің табандарымен бейнеленген уақытқа келдік. Құдайдың бір халқы, таңдап алынған халқы бар, олардың пайымдауы қасиеттелуге тиіс; олар іргетастың үстіне ағаш, шөп және сабан төсеп, өздерін арамдамауға тиіс. Құдайдың өсиеттеріне адал әрбір жан біздің сеніміміздің айрықша белгісі жетінші күнгі сенбі екенін көреді. Егер үкімет сенбіні Құдай бұйырғандай құрметтейтін болса, ол Құдайдың күшімен тұрар еді және әулиелерге біржола табысталған сенімді қорғауда берік болар еді. Бірақ мемлекет қайраткерлері жалған сенбіні қолдайтын болады және өздерінің діни сенімдерін папалықтың осы перзентін ұстанумен араластырып, оны Жаратқан Ие қасиеттеп, жарылқаған, адам оны қасиетті сақтау үшін бөліп қойған, Өзі мен Өз халқының арасындағы мың ұрпаққа белгі болған сенбіден жоғары қояды. Шіркеулік айлакерлік пен мемлекеттік саясаттың араласуы темір мен балшық арқылы бейнеленген. Бұл одақ шіркеулердің бүкіл күшін әлсіретіп жатыр. Шіркеуге мемлекеттің билігін беру жаман нәтижелерге алып келеді. Адамдар Құдайдың төзімділігінің шегінен almost өтіп кетті. Олар өз күштерін саясатқа салды және папалықпен бірікті. Бірақ Құдай Өз заңын жарамсыз еткендерді жазалайтын уақыт келеді, және олардың зұлым істері өз бастарына қайтып түседі». The Seventh-day Adventist Bible Commentary, volume 4, 1168.

Құдайдың қасиетті ісіне шіркеулік саясат пен мемлекеттік саясаттың араласып кеткен уақытына біз келдік; бұл — біртіндеп өрбитін уақыт кезеңінің сипаттамасы. Ол бұл араласудың «шіркеулердің бүкіл күш-қуатын әлсіретіп жатқанын», оның «зұлым салдарларға алып келетінін», әрі «Құдай Өз заңын жоққа шығарғандарды жазалайтын уақыттың келетінін» айтады.

Шіркеу мен мемлекеттің шіркеулердің күшін әлсірететін араласуы — Перғам шіркеуінің сипаттамасы; онда шіркеулік айла мен мемлекеттік саясаттың қосылуы күнә адамының ашылуынан бұрын болатын сенімнен тайуды бейнеледі. Перғам мен христиандық пен пұтқа

табынушылық арасындағы ымыраны білдіретін император Даниялдың екінші тарауындағы төртінші патшалықта көрініс табады. Сол ымыра Даниялдың екінші тарауында “саз” деген сөздің қолданылуы арқылы бейнеленген.

Уа, патша, сен көрдің, міне, алып бір мүсін. Сол алып мүсіннің жарқылы аса айрықша еді; ол сенің алдында тұрды, ал оның кейпі үрейлі еді. Бұл мүсіннің басы саф алтыннан, көкірегі мен қолдары күмістен, іші мен сандары жезден, аяқтары темірден, ал табандарының бір бөлігі темірден және бір бөлігі саздан еді. Сен қолмен қашалмай кесіліп алынған бір тастың келіп, әлгі мүсіннің темір мен саздан болған табандарына соғып, оларды быт-шыт етіп сындырғанын көрдің. Даниял 2:31–34.

Даниялдың түсіндірмесі жалғасқан сайын, ол енді жай ғана «саз» емес, былғанған, яғни «батпақты сазға» айналды.

Сен аяқтары мен башпайларының бір бөлігі құмырашының сазынан, ал бір бөлігі темірден екенін көргеніндей, патшалық та бөлінген болады; алайда онда темірдің беріктігі болады, өйткені сен темірдің лай сазбен араласқанын көрдің. Даниял 2:41.

Құмырашының балшығы болған таза саз лайсаң балшыққа айналады. Құдай — Құдайлық Құмырашы, әрі Оның ісі ешқашан лайсаң болмайды.

Ал енді, уа, Жаратқан Ие, Сен біздің Әкемізсің; біз — сазбалшықпыз, ал Сен — біздің Құмырашымызсың; және бәріміз де Сенің қолыңның туындысымыз. Ишая 64:8.

Пұтқа табынушы Рим тарихында Смирна шіркеуі таза саз болды. Даниял кітабындағы екінші тараудағы төртінші патшалық болып табылатын Пергам тарихында бұл саз батпақты сазға айналады. Үзіндіде әуелі жай ғана «саз» деп, одан кейін «құмырашының сазы» деп аталған нәрсе, түсіндірме жалғасқан сайын «батпақты сазға» өзгереді. Пергам — сол өзгеріс Тиатираға, яғни папалық Римге жол дайындау үшін жүзеге асқан жер. «Саздың» «батпақты сазға» айналуы — Тиатираға жол дайындайтын безіну; Пауыл 2 Салоникалықтарға арналған хатта мұны «әуелі болатын безіну» деп атайды.

Миллериттер Римнің төртінші патшалығынан әрі қарай көре алмады және Мәсіхтің Екінші келуін келесі пайғамбарлық оқиға деп күтті, өйткені мүсіннің аяқтарына соғатын тас Екінші келуді бейнелейді. Бірақ Мәсіх 1798 жылы патшалық орнатты ма? Ол 1844 жылғы 22 қазанда патшалық алу үшін Ең Киелі орынға кірді, бірақ сол кезде ол патшалық орнатылды ма?

Осы екі сұрақтың біріншісіне жауап мынау: Мәсіх Өзінің мәңгілік Патшалығын 1798 жылы орнатқан жоқ. Ал екінші сұраққа — Мәсіх Өзінің мәңгілік Патшалығын 1844 жылдың 22 қазанында орнатты ма, жоқ па дегенге — жауап та жоқ.

Пұтқа табынушы Римнің дәуірінде орнатылған патшалық болды ма? Мен мұны сұрап отырмын, өйткені алғашқы ізашарлар төртінші патшалықты әрі пұтқа табынушы, әрі папалық Рим деп түсінді, бұл Мәсіх мәңгілік патшалық орнататын кезде төртінші патшалықтың аяқталуы ретінде 1798 жылды айқындайды. Бірақ Аян кітабы пұтқа табынушы Римнен кейін келетін төрт патшалықты көрсетеді.

Егер Даниялдың екінші тарауындағы темірден тұратын төртінші патшалық жай ғана пұтқа табынушы Римді білдірсе, ал Константиннің ымырашылдығы саздың батпақ балшыққа айналуы арқылы бейнеленсе, онда Мәсіх сол тарихта патшалық орнатты ма? Жауап — иә. Тиатираның емес, Пергамның тарихы болып табылатын айқышта Мәсіх Өзінің «рақым» патшалығын орнатты. Айқышта мәңгілік патшалық орнатылды, әрі сол патшалықтың тағы кейінгі жаңбыр кезінде орнатылатын тақты бейнелейді. Кейінгі жаңбырдың сол тағы Оның «даңқ» патшалығын білдіреді.

Иеміздің атымен шәкірттер жариялаған хабар барлық жағынан дәл дұрыс еді, әрі ол нұсқаған оқиғалар дәл сол кезде жүзеге асып жатқан болатын. Олардың хабары: «Уақыт толды, Құдай Патшалығы жақындады», — деген еді. Даниял 9-та Мәсіхке, «Майланғанға», дейін созылуға тиіс болған «уақыт» — алпыс тоғыз апта — аяқталған сәтте, Мәсіх Иорданда Жақиядан шомылдыру рәсімін қабылдағаннан кейін Рухтың майлануын алды. Ал олар жақындады деп жариялаған «Құдай Патшалығы» Мәсіхтің өлімі арқылы орнатылды. Бұл патшалық, оларға сенуге үйретілгендей, жердегі империя емес еді. Сондай-ақ ол «көктегі бүкіл патшалықтың патшалығы, билігі және ұлылығы Құдай Тағаланың әулиелерінің халқына берілетін» кезде орнатылатын болашақ, өлмес патшалық та емес еді; сол мәңгілік патшалықта «барлық биліктер Оған қызмет етіп, Оған мойынсұнатын болады». Даниял 7:27. Киелі кітапта қолданылған «Құдай Патшалығы» деген тіркес рақым патшалығын да, даңқ патшалығын да білдіру үшін қолданылады. Рақым патшалығы Еврейлерге арналған хатта Пауыл арқылы көрсетілген. Біздің «әлсіздіктеріміздің сезіміне ортақтаса алатын» жанашыр Шапағат етуші Мәсіхке нұсқағаннан кейін, елші былай дейді: «Сондықтан мейірімге ие болып, дер кезінде көмек болатын рақымды табуымыз үшін, рақым тағына батылдықпен жақындайық». Еврейлерге 4:15, 16. Рақым тағы рақым патшалығын бейнелейді; өйткені тақтың болуы патшалықтың бар болуын білдіреді. Мәсіх Өзінің көптеген астарлы әңгімелерінде «Аспан Патшалығы» деген тіркесті Құдай рақымының адамдардың жүректеріндегі әрекетін білдіру үшін қолданады.

«Демек, даңқ тағы даңқ патшалығын бейнелейді; әрі бұл патшалық Құтқарушының мына сөздерінде айтылған: “Адам Ұлы Өзінің ұлылығымен, әрі барлық қасиетті періштелер Онымен бірге келгенде, сонда Ол Өзінің ұлылық тағының үстіне отырады; әрі Оның алдына барлық халықтар жиналады”. Матай 25:31, 32. Бұл патшалық әлі болашаққа жатады. Ол Мәсіхтің екінші келуіне дейін орнатылмайды.»

«Мейірім патшалығы адам құлағаннан кейін бірден орнатылды, сол кезде кінәлі адамзат ұрпағын құтқару жоспары жасалды. Сол кезден бастап ол Құдайдың ниеті мен уәдесінде өмір сүрді; әрі сенім арқылы адамдар оның бодандары бола алатын. Алайда ол Мәсіхтің өліміне дейін іс жүзінде орнатылған жоқ. Тіпті жердегі қызметіне кіріскеннен кейін де, адамдардың қасарыстығы мен рақметсіздігінен титықтаған Құтқарушы Қалвариядағы құрбандықтан бас тарта алар еді. Гетсиманияда қасірет тостағаны Оның қолында дірілдеп тұрды. Ол сол сәттің өзінде-ақ маңдайынан қан аралас терді сүртіп тастап, кінәлі адамзат ұрпағын өздерінің заңсыздықтарында құрып кетуге қалдыра алар еді. Егер Ол солай еткенде, құлаған адамдар үшін ешқандай құтқарылу болмас еді. Бірақ Құтқарушы жанын тапсырған кезде және соңғы демімен: “Орындалды”, — деп

дауыстағанда, сол сәтте құтқарылу жоспарының жүзеге асуы кепілдендірілді. Едемде күнәға батқан жұпқа берілген құтқарылу уәдесі бекітілді. Бұған дейін Құдайдың уәдесі бойынша ғана өмір сүріп келген мейірім патшалығы сол кезде орнатылды». Ұлы күрес, 347.

Мәсіх мәңгілік патшалықты папалық Римнің соңында емес, пұтқа табынушы Римнің пайғамбарлық тарихында орнатты. Ол сондай-ақ Өзінің даңқ патшалығын Исламның төрт желі босатылатын кешкі жаңбыр тарихын қамтитын Екінші Келуінде орнатады.

«Кейінгі жаңбыр пәк болғандардың үстіне жаумақ — сонда бәрі де оны бұрынғыдай қабылдайтын болады.

«Төрт періште жібере берген кезде, Мәсіх Өз Патшалығын орнатады. Кейінгі жауынды қолынан келгеннің бәрін істеп жүргендерден басқа ешкім қабылдамайды. Мәсіх бізге көмектесер еді. Барлығы да Құдайдың рақымымен, Исаның қаны арқылы жеңімпаз бола алар еді. Бүкіл көк осы іске мүдделі. Періштелер де мүдделі». Spalding and Magan, 3.

Төрт жел жіберілгенде, Мәсіх Өз Патшалығын орнатады. Соңғы жаңбыр да, төрт желдің жіберілуі де үдемелі оқиғаларды білдіреді, әрі олардың ешқайсысы да уақыттағы бір ғана сәтті білдірмейді. Төрт жел Исламды білдіреді.

«Періштелер төрт желді ұстап тұр; олар босанып шығып, бүкіл жердің бетімен лап қоя жөнелуге ұмтылған, өз жолында қирау мен өлімді ала жүретін қаһарлы ат түрінде бейнеленген.

«Мәңгілік дүниенің дәл шетінде тұрып, біз ұйықтап жата бермекпіз бе? Біз енжар, суық әрі өлі болмақпыз ба? О, шіркеулерімізде Құдайдың Рухы мен тынысы Оның халқына үрленсе екен, сонда олар аяқтарына тұрып, тірі болар еді. Біз жолдың тар, қақпаның қысаң екенін көруіміз керек. Бірақ біз сол қысаң қақпадан өткенде, оның кеңдігі шексіз болады». Manuscript Releases, 20-том, 217.

Құдай халқының үстіне Құдай Рухы үрленіп төгілетін кезеңде, періштелер өз жолында өлім мен күйреу алып келе жатқан, босап шығуға ұмтылған Исламның ашулы атын тежеп ұстап тұр. Сонда олар аяқтарына тұрып, тіріледі. Рухтың лебі олардың үстіне үрленбей тұрып, Құдай халқы өлі, өйткені Рухтың лебі олардың орнынан тұрып, тірілуіне себеп болады. Уайт қарындас темір мен балшық араласқан мүсіннің аяқтары шіркеу мен мемлекеттің қосылуын білдіреді деген уақытқа енді келдік деген кезде, соңғы жаңбырдың төгілуі әлі болашақта еді.

«Кейінгі жаңбыр Құдай халқының үстіне жаууы тиіс. Көктен құдіретті бір періште түсуі тиіс, әрі бүкіл жер оның даңқымен нұрлануы тиіс». Review and Herald, 1891 жылғы 21 сәуір.

Аян кітабының он сегізінші тарауында екі дауыс бар.

«Иса Өзінің жария қызметін бастағанда, Ол ғибадатхананы оның қасиетсіз қорлануынан тазартты. Өз қызметінің соңғы істерінің бірі — ғибадатхананы екінші рет тазарту болды. Сол сияқты, дүниеге ескерту беруге арналған соңғы істе қауымдарға екі айқын шақыру

жасалады». Selected Messages, 2-кітап, 118.

Бірінші дауыс — Құдай халқы үшін ояту дауысы, ал екінші дауыс — әлі де Бабылда жүрген Құдайдың басқа балалары үшін ояту дауысы.

Зұлымдықтың, алдаудың және адасудың ішінде, өлімнің қап-қара көлеңкесінің астында жатқан бір әлем бар,—ұйқыда, ұйқыда. Оларды ояту үшін жан азабын тартып жүргендер кімдер? Оларға қай дауыс жете алады? Менің санам болашаққа аударылады, сол кезде: «Міне, Күйеу жігіт келе жатыр; Оны қарсы алуға шығындар»,—деген белгі беріледі. Бірақ кейбіреулер шамдарын толықтыру үшін қажет майды алуды кешіктірген болады, сөйтіп олар тым кеш ұғады: маймен бейнеленген мінездің басқаға берілмейтіні анықталады». Bible Echo, 1896 жылғы 4 мамыр.

Үзіндіде екі сұрақ қойылды. Оларды ояту үшін жан азабын кім сезініп жүр? Оларға қандай дауыс жете алады?

Өлемді оятатын «дауыс» — Аян кітабының он сегізінші тарауындағы Құдайдың өзге отарын Бабылдан шақырып шығаратын екінші дауыс. Құдай халқы да, дүние де Түн ортасындағы Айқай арқылы оянуға мұқтаж; бұл — кейінгі жаңбырдың жай ғана өзге бір нышаны.

Миллершілер төртінші патшалықтың күндерінде Мәсіх мәңгілік патшалық орнатады деп танығанда дұрыс болды ма? Иә.

Ол Өзінің «рақым» Патшалығын айқышта орнатты; бұл Киелі кітап пайғамбарлығындағы төртінші патшалықтың тарихы кезеңінде болды. Сол патшалық — пұтқа табынушы Рим. Даниялдың екінші тарауында Тиатира қауымынан бұрын болатын діннен безу бейнеленген бе? Иә, өйткені Құдай халқын бейнелейтін саз балшық саздан лайсаң балшыққа айналды. Ендеше, мүсінде Тиатира қай жерде? Әлде ол мүсінде мүлде жоқ па? Ол мүсінде бейнеленген, және Даниялдың төртінші тарауында Набуходоносор өзінің тәкаппар өркөкіректігінің шегіне жеткенде, осы шындыққа жарық түсіреді.

Патша сөз алып: «Мен өз құдіретімнің күшімен патшалықтың ордасы етіп, әрі өз ұлылығымның даңқы үшін тұрғызған осы ұлы Бабыл емес пе?» — деді. Даниял 4:30.

Набуходоносордың дала тағысы секілді өмір сүрген екі мың бес жүз жиырма күндік үкімі тікелей түсердің алдында, ол: ұлы Бабыл деп аталатын осы патшалықты салған мен емес пе? — деген сұрақ қою арқылы өз тәкаппарлығын көрсетті. Аяның он жетінші тарауындағы жезөкшенің маңдайына: «ҚҰПИЯ, ҰЛЫ БАБЫЛ, ЖЕЗӨКШЕЛЕР МЕН ЖЕР БЕТІНДЕГІ ЖИІРКЕНІШТЕРДІҢ АНАСЫ» деп жазылған. Уайт қарындас оны қалай атаса, Рим шіркеуі — Ұлы Бабыл. Мүсіндегі алтын бас тура Бабылды білдіреді, әрі ол рухани Бабылды да — Киелі кітап пайғамбарлығындағы бесінші патшалықты, өлімші жарақат алған билік болу деген дара сипатқа ие патшалықты — білдіреді. Ишаяның жиырма үшінші тарауында Тир арқылы бейнеленген папалық билік бір патшаның күндеріндей жетпіс жыл бойы ұмыт қалады. Набуходоносор арқылы бейнеленген тура Бабыл да, Набуходоносор өз патшалығынан екі мың бес жүз жиырма күнге аластатылған кезде, кейіннен жазылған

өлімші жарақат алды. Ұлы тура Бабыл Ұлы рухани Бабылдың бейнесі болды, әрі екеуінің де патшалықтары уақытша алынып, содан кейін қайта қалпына келтірілді. Аянның он жетінші тарауындағы жезөкшенің қолында күміс тостаған да, жез не темір тостаған да болған жоқ; оның қолында алтын тостаған болды.

Әйел көкпеңбек және алқызыл түсті киім киіп, алтынмен, асыл тастармен және інжу-маржанмен безендірілген еді; қолында азғындығының жиіркеніштері мен арамдықтарына толы алтын тостағаны бар еді. Аян 17:4.

Алтын тура Вавилонды білдірді, сондай-ақ ол рухани Вавилонды да білдіреді, яғни Киелі кітап пайғамбарлығындағы бесінші патшалықты; ол 1798 жылы, Киелі кітап пайғамбарлығындағы алтыншы патшалық таққа отырған кезде, өлімші жарақат алды. Мүсіндегі тура Вавилоннан кейін екі күштен — мидиялықтар мен парсылардан — тұратын күміс патшалық келді, ал Даниялдың сегізінші тарауындағы парсылық мүйіз кейінірек шығып, биігірек болды. Мидиялық Дарий бірінші мүйіз еді, ал оның қолбасшысы Кир парсы болатын; ол ақырында мидиялық патша Дарийден кейін билікке келетін еді.

Кир — Мәсіхтің бейнесі еді; ол Құдай халқын тұтқындықтан босату үдерісін бастауға тиіс болатын. Мидо-Парсы империясы Киелі кітап пайғамбарлығындағы алтыншы патшалықты, яғни Америка Құрама Штаттарын білдіреді. Америка Құрама Штаттарының екі мүйізі бар, олар республикализм мен протестантизмді бейнелейді. Дарий Америка Құрама Штаттарының республикалық мүйізін, ал Кир протестантизм мүйізін білдіреді. Кир Құдай халқын Иерусалим мен ғибадатхананы қайта тұрғызу үшін босату үдерісін бастағаны сияқты, Америка Құрама Штаттары да Миллериттер іргетасын қалаған рухани ғибадатхананы тұрғызу үшін, рухани Бабылдың тұтқындығындағы тұтқындарды азат етуге бола көтерілген жер болды. Бабылдағы тура мағынадағы жетпіс жылдық тұтқындық рухани Бабылдағы бір мың екі жүз алпыс жылдық тұтқындықтың бейнесі болды.

Набуходоносордың мүсініндегі күмістен жасалған иықтар — Америка Құрама Штаттары.

Үшінші, жезден жасалған патшалық — бүкіләлемдік патшалықты бейнелейтін Грекия еді. Сол патшалық — Біріккен Ұлттар Ұйымы; Аян кітабының он жетінші тарауында ол 1798 жылы әлі келмеген патшалық ретінде көрсетілген. Аянның он жетінші тарауындағы он патша өз патшалығын жеті патшалықтың ішінен шыққан сегізінші патшалыққа — папалыққа — беруге келіседі. Олар бұл келісімді Америка Құрама Штаттарының мәжбүрлеуімен, әрі жексенбілік заң Америка Құрама Штаттарында қабылданған кезде толық төгіле бастайтын кешкі жаңбыр уақытында босатылатын Исламның «төрт желі» дүниені жойып жатқандықтан жасайды.

Америка Құрама Штаттарындағы жексенбілік заң кезінде Құдай Өзінің «даңқ» патшалығын орнатады, өйткені Ол Өз халқын Құдайдың өзге балаларын Бабылдан шақырып шығару үшін ту етіп көтереді. Осылайша, протестантизмнің мүйізі Мидия-Парсының екі мүйізіне сәйкес соңынан шығып, алғашқыдан биігірек болады. Біріккен Ұлттар Ұйымы дүниені басқаруды папалыққа беруге келіскен кезде, Исламның төрт желі босатылады, әрі дүниежүзілік патшалық Грекияның сындырылып, одан төрт мүйіз шыққан алғашқы

мүйізінің өлімінен кейін басталған соғыспен бетпе-бет келеді.

Мүсін темірден (мемлекеттік билік) және балшықтан (шіркеулік билік) тұратын табандарына және он башпайына (он патшаға) жеткен кезде, қолмен қашалмай таудан кесіліп алынған тас мүсіннің табандарына соғылады. Миллериттер Даниялдың мүсініне қатысты, пайғамбарлық тарихтағы өздерінің көзқарас нүктесінен қаншалықты дәл бола алса, соншалықты дәл болды. Бірақ Альфа мен Омега әрқашан ақырды бастау арқылы бейнелейді, және Набуходоносор мүсінінің төрт патшалығы дүниенің ақырындағы өздерінің рухани баламаларының бейнесі болатын төрт тура патшалықты білдіреді.

Тарих патшалықтарының қатарында Рим сегізінші болып шығады және жетеудің қатарынан. Даниялдың жетінші тарауында Рим сегізінші болып шығады және жетеудің қатарынан. Даниялдың сегізінші тарауында Рим сегізінші болып шығады және жетеудің қатарынан. Аяның он жетінші тарауында Рим сегізінші болып шығады және жетеудің қатарынан. Киелі кітап пайғамбарлығындағы патшалықтардың алғашқы рет аталуын бейнелейтін Даниялдың екінші тарауында қазіргі заманғы рухани Рим сегізінші болып шығады және жетеудің қатарынан. Киелі кітап пайғамбарлығындағы патшалықтардың бірінші (Альфа) көрінісі соңғысын (Омега) айқындайды.

«Біз Құдайдың қасиетті ісі темірі лай балшықпен араласқан мүсіннің табандарымен бейнеленген кезеңге келдік. Құдайдың бір халқы, таңдап алған халқы бар; олардың пайымдауы қасиеттелуге тиіс, олар іргетастың үстіне ағаш, шөп және сабан қалап, арамдалмауға тиіс. Құдайдың өсиеттеріне адал әрбір жан біздің сеніміміздің айрықша белгісі жетінші күнгі сенбі екенін көреді. Егер үкімет сенбіні Құдай бұйырғандай құрметтесе, ол Құдайдың күшімен тұрар еді және әулиелерге біржола табыс етілген сенімді қорғауда берік болар еді. Бірақ мемлекет қайраткерлері жалған сенбіні қолдайтын болады және өздерінің діни сенімін папалықтың осы перзентін ұстанумен араластырып, оны Жаратқан Ие қасиеттеп, жарылқаған, адамның киелі сақтауына арнап бөліп қойған, Өзі мен Өз халқының арасындағы мың ұрпаққа арналған белгі болған сенбіден жоғары қояды. Шіркеулік айлакерлік пен мемлекеттік саясаттың араласуы темір мен балшық арқылы бейнеленген. Бұл одақ қауымдардың бүкіл күшін әлсіретіп жатыр. Шіркеуге мемлекеттің билігін беру жаман салдарға әкеледі. Адамдар Құдайдың төзімділігінің шегінен дерлік өтіп кетті. Олар өз күштерін саясатқа жұмсады және папалықпен біріккен. Бірақ Құдай Өз заңын жоққа шығарғандарды жазалайтын уақыт келеді, сонда олардың зұлым ісі өз бастарына қайтып түседі». The Seventh-day Adventist Bible Commentary, volume 4, 1168.

Өліппе мен Омега Даниял туралы ізашарлық дұрыс түсініктің екеуін де «жаңа» етті.

Тақта отырған: «Міне, Мен барлық нәрсені жаңадан жаратамын»,— деді. Сонан соң маған: «Жаз, өйткені бұл сөздер шынайы әрі сенімді»,— деді. Тағы да маған: «Орындалды. Мен — Альфа мен Омега, бастауы мен соңы. Шөлдегенге өмір суының қайнарынан тегін беремін»,— деді. Аян 21:5, 6.